

Live Like a Local in Rautavaara

hankkeen loppuraportti

RAUTAVAARA

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hotelli-Ravintola
TIILKE

LIVE LIKE A LOCAL IN RAUTAVAARA LOPPURAPORTTI

Hankeaika: 18.5.2020 – 31.1.2022

Rahoitus: Hankkeen kokonaisrahoitus 92 848 €, josta EAKR:n ja valtion rahoitusta yhteensä 83 563 €, Rautavaaran kunnan rahoitusosuus 9 285 €.

Rahoittava viranomainen: Pohjois-Savon liitto

Hankkeen toteuttaja: Rautavaaran kunta

Henkilöstö: Hanke- ja elinkeinokoordinaattori Tuula Palojärvi 18.5. – 31.12.2020 50 % työajalla ja 1.1.2021 – 31.1.2022 80 % työajalla.

Hankkeen kulku

Live Like a Local in Rautavaara –hanke käynnistyi toukokuussa 2020. Rautavaaran paikallinen matkailun kehittämishanke oli ollut suunnitelmassa jo jonkin aikaa ja koronapandemian myötä auennut rahoitushaku mahdollisti sen syntymisen. Hankehakemus jätettiin 12.5.2020 ja myönteinen päätös saatiin 14.5.2020. Hanke pääsi ripeästi käyntiin suunnitelman mukaan, alkaen heti seuraavalla viikolla 18.5.2020. Ripeän valmisteluajan vuoksi laajempaa kartoitusta ei ollut mahdollista tehdä, mutta hankesuunnitelmavaiheessa oltiin kuitenkin yhteydessä useisiin yrityksiin, jotka sitoutuivat mukaan.

Hankkeen oli alun perin tarkoitus olla reilun puolen vuoden mittainen silta pandemia-ajan yli. Yrityksissä oli haettu nopeita ratkaisuja koronakriisistä selviytymiseen ja kehitetty uusia palvelutuotannon malleja paikallisiin tarpeisiin. Ajatus oli, että hankkeessa katseet käännetään koronan jälkeiseen aikaan ja yritysten palveluiden ja niiden näkyvyyden kehittämiseen, kunnes ihmisten liikkuminen on jälleen mahdollista. Pandemian pitkittyessä hankkeelle haettiin jatkoaikaa ja lisärahoitusta siten, että hanke kesti loppujen lopuksi tammikuun 2022 loppuun saakka.

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli palauttaa ja kehittää yritysten liiketoimintamahdollisuuksia koronakriisin aiheuttamasta talousshokista sekä torjua kriisin pitkäaikaisvaikutuksia. Tavoitteena oli käynnistää matkailun yritysverkoston pysyvä toiminta ja käynnistää yhteinen käytännön tekeminen verkostoon liittyvien kanssa. Tekemisen kautta tavoiteltiin mukana olevien yritysten yhteisen liiketoiminnan mahdollisuuksia ja niistä syntyviä kumppanuuksia. Tavoitteena oli saada matkailijoille suunnatut palvelut ja tuotteet paremmin näkyviksi ja asiakkaiden saavutettaviksi.

Tilanne hankkeen lopussa

Hankkeen päättyessä tammikuussa 2022 koronan omikron variantti leviää voimakkaasti. Yhtään hankkeeseen mukaan liittynyttä yritystä ei ole lopettanut toimintaansa, mutta monet kamppailevat vaikeassa tilanteessa. Uusien palvelujen kehittäminen on haastavaa tilanteiden muuttuessa jatkuvasti. Kevät 2022 näytti joidenkin yrittäjien osalta ennakkoon jo valoisammalta, mutta meneillään olevan virusaallon myötä peruutuksia on tullut runsaasti. Haasteista huolimatta yrityksissä on jatkettu myös kehittää uusia palveluja. Cafe Konkelon Tiilikkejärven kansallispuistoon avaamaa Puistokahvilaa sekä Savon Menevän Skumppaa ja maisemia –elämystuotetta esiteltiin verkossa julkaistuissa jutuissa kesällä 2021 (liitteet 1 ja 2).

Matkailun yritysverkosto

Hankkeen ensimmäinen tehtävä, eli matkailun yritysverkoston kokoaminen, käynnistyi välittömästi hankkeen käynnistyttyä. Hankkeesta ja yritysverkostosta tiedotettiin Rautavaaran kunnan verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja lähettämällä sähköpostia kaikkiin niihin rautavaaralaisiin yrityksiin, joiden sähköpostit ovat kunnan postituslistalla. Yritysverkostoon voi liittyä täyttämällä sähköinen lomake. Viestintä huomattiin laajemminkin kuin pelkästään Rautavaaralla, sillä yritysverkostoon liittyi heti alussa muutamia yrityksiä myös muilta paikkakunnilta.

Kaikkia matkailun kehittämisestä kiinnostuneita yrittäjiä kutsuttiin verkoston ensimmäiseen kokoontumiseen, joka järjestettiin 3.6.2020 Rautavaaran kunnantalon valtuustosalissa. Tähän kokoontumiseen, kuten lähes kaikkiin muihinkin tapaamisiin, oli mahdollista osallistua myös sähköisesti Teamsin kautta. Tilaisuudessa esiteltiin hankkeen sisältö ja keskusteltiin osallistujien ajatuksista ja toiveista toteutukseen sisältyen sekä aikataulutettiin kesän ja syksyn toimintaa. Kokoontumisessa oli seitsemän osallistujaa ja kolme kunnan edustajaa.

Verkosto lukuina

Verkostoon on liittyty henkilöinä. Näin ollen samasta yrityksestä voi olla useampiakin verkoston jäseniä. Osalla liittyneistä ei ole yritystä, vaan he ovat yksityishenkilöitä, joilla on mökkivuokraustoimintaa tai ovat muuten kiinnostuneita matkailun kehittämisestä Rautavaaralla.

Verkostoon liittyneitä henkilöitä on 34, jotka edustavat seuraavia tahoja:

- Yrityksiä 22
- Säätiö 1
- Yhdistyksiä 1

Lisäksi postituslistalla on muutamia henkilöitä, jotka eivät ole varsinaisesti liittyneet verkostoon, mutta ovat halunneet pysyä asioista ajan tasalla ja saada verkostolle lähetettävät sähköpostit.

Aktiivisesti hankkeen toimenpiteisiin on osallistunut 15 yritystä.

Kokoontumiset

Hankkeen aikana järjestettiin kaikkiaan 18 kokoontumista, joihin osallistumisia kertyi yhteensä 200. Keskimäärin tilaisuuden osallistujamäärä oli 11. Useimpiin kokoontumisiin oli mahdollista osallistua myös Teamsin kautta. Yhtään kokoontumista ei tarvinnut siirtää kokonaan verkkoon, vaikka tähänkin pandemian vuoksi varauduttiin.

Työpajat

Kesän ja syksyn 2020 aikana järjestettiin neljä neljän oppitunnin mittaista työpajaa. Vuonna 2021 järjestettiin kaksi neljän tunnin mittaista tarinallistamistyöpajaa. Työpajojen ohjaukset toteutettiin ostopalveluina asiantuntijoilta. Työpajat järjestettiin kunnantalon valtuustosalissa ja Teamsissa.

Matkailupalvelujen tuotteistaminen 24.6.2020

Työpajan vetäjänä toimi Jouni Ortju Laatukoulutus Jouni Ortju Ky:stä. Työpajan aikana saatiin tietoa mm. tuotteistamisen vaiheista, segmentoinnista ja asiakkaiden ostokäyttäytymisestä. Ennen työpajaa ilmoittautuneille oli lähetetty ennakkotehtäväksi tuotekuvauksen tekeminen tuotekorttipohjaan. Jouni Ortjun osuuden jälkeen työpaja jatkui Doerz verkkokauppa-alustan perehdytyksellä, jonka veti etäyhteyden kautta Noora Kokko. Työpajassa oli 12 osallistujaa sekä kaksi kunnan edustajaa.

Matkailupalvelujen markkinointi ja myynti 6.7.2020

Työpajan vetäjänä toimi Jouni Ortju Laatukoulutus Jouni Ortju Ky:stä. Työpajassa käsiteltiin mm. matkailuun liittyvien tuotteiden sähköisiä myynti- ja jakelukanavia, kuluttaja- ja yritysmyynnin

eroavaisuuksia, myyntiprosessia sekä tavoitteita ja niiden mittaamista ja seuranta. Työpajassa oli yhdeksän osallistujaa ja kunnan edustaja.

Yhteiset palvelukokonaisuudet 24.8.2020

Työpajan vetäjänä toimi Jouni Ortju Laatumkoulutus Jouni Ortju Ky:stä. Aiheina olivat mm. uusien, yhteisten tuotteiden ideoiminen, vastuut, sopimukset, laatu ja palvelupakettien rakentaminen. Tietoa saatiin myös EU:n matkapakettilaista. Sen koettiin vaikeuttavan pienten yritysten yhdessä tekemää palvelutuotantoa Rautavaaralla, koska paikkakunnalla ei ollut matkanjärjestäjäoikeudet omaavaa toimijaa. Työpajassa oli seitsemän osallistujaa ja kaksi kunnan edustajaa.

Yhteismarkkinointi 5.10.2020

Työpajan vetäjänä toimi Aki Karkulahti Call To Action Oy:stä. Johdantona saatiin tietoa yhteismarkkinoinnista, jonka jälkeen tilaisuus eteni pääosin ryhmissä tapahtuvan ideoinnin kautta. Jälkikäteen saatiin Aki Karkulahden tekemä kooste suosituksista jatkotoimenpiteiksi. Työpajassa oli 11 osallistujaa sekä kolme kunnan edustajaa.

Stooripuu –tarinapaja 18.5.2021

Tarinallistamisen työpajan asiantuntijana toimi Anne Kalliomäki Tarinakone Oy:stä. Työpaja sisälsi johdantoluennon tarinallistamiseen ja esimerkkejä. Osallistujat saivat täydennettävän Stooripuu-aineiston. Työpajassa tehtiin ryhmätöitä, joiden pohjalta Rautavaaran ydintarinaa hyödynnettävinä tarinaelementteinä esiin nousivat:

- Rautavaaralla luonto parantaa, parantajat
- Myyntityy, salaperäisyys, usva, metsän salaisuudet
- Suot ja suohon liittyvä salaperäisyys (suohon liittyvät hoidot)
- Kasvit, yrtit, parantavat voimat
- Maisemien timantit, metsän salaisuuksia, metsän syli
- Rauhan raja, voisiko historiallista teemaa käyttää markkinoinnissa, Rautavaaralla saa olla rauhassa :)
- Erämaa, eristyisyys, "Suomen Siperia", aito erämaa
- Seikkailijat jatkavat aina Rautavaaralle asti, itsensä haastamisen teemat
- Rautavaaralaisten luovuus, kieli, omintakeiset sanonnat
- Köyhyys - tukenut luovuutta, ekologisuus, kestävät arvot, säästäminen
- Ihmiset, vaatimattomuus, lämpö, vieraanvaraisuus
- Hiekkarannat, Suomen Siperia on myös Suomen Salattu Riviera, Paratiisi
- Huumorin hyödyntäminen, hahmot ja vanhat jutut, Hirviheikki jne.
- Rautavaaran perinneruuan Potattiloutan erilaiset uudet luovat muunnelmat

Työpaja oli erittäin onnistunut ja siitä saatiin hyvää palautetta. Koska neljä tuntia mahdollisti ainoastaan johdannon asiaan, jäivät osallistujat kaipaamaan lisää ja useita toiveita jatkopajan osalta esitettiin. Työpajassa oli 12 osallistujaa ja kaksi kunnan edustajaa.

Tarinapolku-paja 28.9.2021

Työpaja oli jatkoa kevään Stooripuu-pajalle, mutta siihen saattoi osallistua vaikka ei keväällä olisikaan ollut mukana. Työpajan asiantuntijana toimi Anne Kalliomäki Tarinakone Oy:stä. Aluksi kuultiin esimerkkejä tarinapoluista ja kerrattiin edellisessä työpajassa löydetyt Rautavaaran tarinaelementit. Osallistujat saivat täytettävän palvelun tarinapolku –lomakkeen, johon he työstivät illan aikana oman tuotteensa tarinapolkua. Työpajassa oli seitsemän osallistujaa ja kolme kunnan edustajaa.

Asiantuntijainfot

Hankkeessa järjestettiin osallistujien pyynnöstä kaksi kokoontumista, joihin pyydettiin mukaan viranomaisstahojen edustajia asiantuntijoiksi. Kokoontumiset järjestettiin kunnantalon valtuustosalissa ja Teamsissa. Asiantuntijat osallistuivat Teamsin välityksellä.

Matkapaketti-info ja verkoston kokoontuminen 24.3.2021

Kokoontumisen teemana oli matkapalvelulaki, johon tunnin mittaisen infon piti asiantuntija Jaana Jääskeläinen Kilpailu- ja kuluttajavirastosta. Ilmoittautumisen yhteydessä oli voinut lähettää ennakkokysymyksiä, joihin Jääskeläinen vastasi loppuun. Tilaisuus selvensi monia lakiin liittyviä asioita ja osallistujat antoivat infosta myönteistä palautetta. Infossa oli kahdeksan osallistujaa ja kaksi kunnan edustajaa.

Metsähallituksen yhteistyö –info ja verkoston kokoontuminen 20.4.2021

Tapaamisen teema oli luontomatkailuyhteistyö Metsähallituksen kanssa, josta infon piti erikoissuunnittelija Kyösti Tuhkanen Metsähallituksen luontopalveluista. Kuultiin, mitä yrityksen ja Metsähallituksen kumppanuus edellyttää, miten yhteistyö käynnistyy ja miten toimijoiden välisen sopimuksen voi solmia. Käytiin lisäksi keskustelua, jonka myötä saatiin välitettyä paikallisten toimijoiden terveisiä Metsähallituksen suuntaan. Infossa oli 12 osallistujaa ja kaksi kunnan edustajaa.

Opinto- ja verkostoitumisretket

Hankkeessa järjestettiin kaksi opinto- ja verkostoitumisretkeä Rautavaaran ulkopuolelle. Alustavasti suunnitelmissa oli useampikin retki, mutta järjestelyiden osalta seurattiin herkäällä korvalla koronatilannetta eikä retkiä näin ollen saatu järjestettyä enempää. Loppukyselyn perusteella retket olivat osallistujille hankkeen parasta antia.

Retki Etelä-Konneveden kansallispuistoon 15.6.2021

Kesäkuussa koronaepidemian osalta oli rauhallisempi tilanne ja opinto- ja verkostoitumisretki Rautalammille oli mahdollista järjestää. Koko päivän kestäneelle retkelle matkattiin Rautavaaran Tilausajo Oy:n pikkubussilla. Matkan aikana kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen piti tilannekatsauksen Tiilikjärven kansallispuiston laajenemisesitykseen ja muihin matkailun ajankohtaisiin asioihin liittyen.

Perillä Rautalammilla aamupäivä vietettiin Loma- ja kurssikeskus Törmälässä, jossa Törmälän isäntä, yrittäjä Matti Varis kertoi Törmälän toiminnasta ja palveluista sekä yritysten yhteistyöstä Etelä-Konneveden kansallispuistoon liittyen niin Pohjois-Savon kuin Keski-Suomenkin puolella. Sari Hyttinen Pohjois-Savon Lakeland 2 –hankkeesta esitteli yritysten kanssa tehtyä tuotteistamista ja SavoGrown aluekehitys- ja matkailutoimintaa.

Iltapäiväksi jalkauduttiin kansallispuistoon Kalajan kierrokselle, jossa oppaana toimi Markku Utrainen Etelä-Konneveden Luontopalvelut Oy:stä (KalajaRetkeily). Matkan varrella kuultiin yrityksen omasta palvelutuotannosta sekä yrittäjän ajatuksista yritysten, kuntien ja alueen väliseen yhteistyöhön. Retkellä oli mukana yhdeksän osallistujaa ja kolme kunnan edustajaa.

Tahkon retki 23.11.2021

Toinen retkipäivä oli mahdollista järjestää marraskuussa. Tahkolle suunnattiin Rautavaaran Tilausajo Oy:n kyydillä. Matkalla esittäytyi syksyllä työnsä aloittanut kunnan uusi elinvoimajohtaja Joonas Kokkonen. Päivän oppaana ja paikallisena koordinoijana toimi Teija Kemppi Tahko Experience Oy:stä.

Ensimmäisenä tutustumiskohteena oli Tahkokuoren huipulla sijaitseva Panorama Bar. Esittelyn aikana kuultiin kattaus niin yrityksen historiasta kuin erittäin mielenkiintoisista tulevaisuuden suunnitelmista, joista kertoi yrittäjä Harri Jokela.

Välinevuokraukseen ja aktiviteetteihin päästiin tutustumaan kahdessa yrityksessä, jotka olivat Tahko Safarit sekä Villi Pohjola Oy.

Keskusvaraamo TAHKOcom Oy:n tiloissa viivähdettiin hieman pidempi aika, kun toimitusjohtaja Teo Kuosmanen esitteli varauskeskusta, Aurinkomatkojen kanssa tehtävää yhteistyötä pakettimatkoista sekä Tahkon alueen yrittäjien yhteisiä kehittämistoimia.

Päivän lounas syötiin Ravintola Kaislassa, jossa aterioinnin lomassa kuultiin yrittäjä Anne Jorosen esittelyä yrityksensä tarjoamista palveluista. Ruokaan liittyi myös päivän viimeinen kohde Ravintola El Monte, jossa päästiin tutustumaan mielenkiintoiseen uuteen Makumatkat –elämystuotteeseen, josta kertoi keittiömestari, yrittäjä Pekka Liukkonen.

Retkipäivässä oli 12 osallistujaa ja kaksi kunnan edustajaa.

Muut tapaamiset

Verkoston tapaaminen 14.12.2020

Hankkeen jatkon varmistuttua syksyllä 2020 kokoonnuttiin keskustelemaan ajankohtaisista aiheista ja suunnittelemaan yhdessä vuoden 2021 toimintaa. Tapaamisessa oli kuusi osallistujaa ja neljä kunnan edustajaa.

Verkoston tapaaminen Metsäkartanolla 26.1.2021

Toimitusjohtaja Jari Korkalainen esitteli Nuorisokeskus Metsäkartanon toimintaa ja keskusteltiin ajankohtaisista asioista. Toive matkapaketti-infon järjestämisestä nousi esiin. Tapaamisessa oli yhdeksän osallistujaa ja kaksi kunnan edustajaa.

Verkoston tapaaminen Erä Gana & Guggo Oy 16.2.2021

Tapaamisen alussa kuultiin Erä Gana & Guggo Oy:n toiminnasta Kirsi ja Jukka Muukan kertomana ja käytiin tutustumassa mopomuseoon sekä kesäkahvilan tiloihin. Käytiin läpi ajankohtaisia asioita. Toive Metsähallitus-infon järjestämisestä nousi esiin. Tapaamisessa oli yhdeksän osallistujaa ja kaksi kunnan edustajaa.

Yhteistyöpalaveri moottorikelkkailijoiden ja kunnan kanssa 26.5.2021

Palaverissa käsiteltiin kevättalvella 2021 moottorikelkkailijoille tehdyn kyselyn tuloksia ja pohdittiin niiden perusteella kehittämistoimia. Palaveriin oli kutsuttu Lumisavon Moottorikelkkailijat ry:n ja kunnan edustajat sekä kutsu lähetettiin myös kaikille kiinnostuneille matkailuverkoston jäsenille. Palaverissa oli seitsemän osallistujaa.

Verkoston tapaaminen Kiparilla 22.6.2021

Kiivettiin yhdessä Kiparin huipulle, jossa Mona Koskelo Savon Menevästä kertoi Skumppaa ja maisemia –elämystuotteestaan. Päästiin myös kokemaan osia tuotteesta Monan ohjauksessa paikan päällä. Hanke- ja elinkeinokoordinaattori Tuula Palojarvi esitteli kehittämistoimia, joita Kiparilla oli käynnissä. Retkellä oli viisi osallistujaa ja kunnan edustaja.

Kalastusmahdollisuudet esiin –tilaisuus 7.9.2021

Palaveriin oli kutsuttu osakaskuntien edustajia, yrittäjiä ja kaikkia toimijoita, jotka haluavat olla mukana kehittämässä kalastusmatkailua- ja mahdollisuuksia Rautavaaralla. Keskusteltiin kalastusmahdollisuuksien paremmasta näkyvyydestä jatkossa ja sovittiin toimenpiteistä, joilla saadaan asiat paremmin esille verkkosivuille. Palaverissa oli kahdeksan osallistujaa ja kunnan edustaja.

Matkailuverkoston tulevaisuusilta 19.1.2022

Ilta toimi hankkeen päätöstilaisuutena. Hanke- ja elinkeinokoordinaattori Tuula Palojarvi esitteli hankkeessa tehdyt asiat, tuloksia sekä ne asiat, jotka hankkeen jälkeen jäivät elämään. Iisalmi ja tienoot yhteistyötä esitteli Iisalmen kaupungin matkailu- ja markkinointiasiantuntija Jarmo Miettinen. Hankekoordinaattori Tiia Kampman kertoi käynnissä olevasta Tiilikjärvi Master Plan – hankkeesta ja Rautavaaran elinvoimajohtaja Joonas Kokkonen Kiparin kehittämistoimista. Illassa oli 14 osallistujaa ja kolme kunnan edustajaa.

Yhteismarkkinointi

visitrautavaara.fi verkkosivusto

Yhteismarkkinoinnin kotipesä, Rautavaaran matkailun kotisivut osoitteessa www.visitrautavaara.fi avattiin lokakuun lopulla 2020. Sivuston ideointi ja työstäminen käynnistyi hankkeen alussa ja sisältöä on tuotettu yhdessä yritysten ja yhteisöjen kanssa hanke- ja elinkeinokoordinaattorin ollessa käytännön työrukkasena. Sivut ovat osa Rautavaaran kunnan samaan aikaan avattuja uudistettuja verkkosivuja, eikä hankkeelle ole tullut verkkosivualustaan liittyviä kustannuksia. Sivut jatkavat elämänsä hankkeen jälkeen ja niitä ylläpitää, päivittää ja edelleen kehittää jatkossa Rautavaaran kunnan elinkeinopalvelut.

Hankkeen päättyessä sivuilla on

- 16 nosta matkailijoille suunnatuista kohteista
- 20 nosta aktiviteeteista
- 13 majoitus- ja leirintäkohdetta
- 9 kahvilaa tai ravintolaa
- 15 ostospaikkaa
- Tapahtumalistauksessa näkyvillä kaksi tulevaa tapahtumaa

Sivuston kävijämääriä

Verkkosivut aukesivat 27.10.2020. Hankkeen päättyessä 31.1.2022 sivuilla on

- 34 595 katselua
- 26 221 yksilöityä katselua (arvioitu kävijöiden määrä sivuilla)

Em. lisäksi matkailusivustoon tiiviisti linkittyvät moottorikelkkailuun ja hiihtolatuihin liittyvät sivut, jotka sijoittuvat koko sivustolla asukkaan osioon matkailijan sijasta.

Matkailusivuston sivujen suosituimmuusjärjestys on seuraava (lihavoidut ovat päävalikossa näkyvillä olevat sivut):

- 1. Etusivu**
- 2. Kohteet**
- 3. Majoitus ja leirintä**
4. Kohteet/Kipari
- 5. Aktiviteetit**
6. Kohteet/Pumpulikirkko
- 7. Tapahtumat**
- 8. Ostokset**
9. Hiihtoloma (kampanjasivu)
10. Syysloma (kampanjasivu)
11. Juttu Puistokahvilasta
12. Juttu Skumppaa ja maisemia –tuotteesta.

Sivustolla keskimäärin vietetty aika on 1:38 minuuttia.

Visitrautavaara verkkokauppa

Yhteinen verkkokauppa Doerz –alustalle perustettiin kesällä 2020 osoitteeseen

<https://fi.doerz.com/visitrautavaara> . Alustan kustannuksista vastasi Rautavaaran kunta, eikä siitä

tullut kustannuksia hankkeelle. Mukaan lähteviltä myyjiltä kunta on laskuttanut pientä vuosimaksua alustan käytöstä.

Verkkokauppaa markkinoitiin pienillä maksullisilla some-kampanjoilla sekä Doerzin toimesta heidän some-kanavillaan sekä uutiskirjeissä.

Verkkokaupassa hankeaikana oli mukana seitsemän yritystä, joista osalla oli myytävänä useampia elämys tuotteita. Myös kunta myi alustan kautta pienriistan metsästyslupia sekä lupia moottorikelkkailun vapaa-ajalueelle.

Hanke- ja elinkeinokoordinaattori esitteli verkkokauppaa ja teki neuvontaa yrityksille tarpeen mukaan tuotteistamisessa ja käytännön toteutuksessa.

Ponnisteluista huolimatta verkkokauppaan ei löytynyt enempää kiinnostuneita yrittäjiä myymään tuotteitaan. Kunta päätti luopua alustan käytöstä maksetun lisenssijan umpeutuessa kesällä 2022. Jatkossa yrityksillä on mahdollisuus liittyä mukaan lisalmi ja tienoot –verkkokauppaan joka toimii Johku –alustalla tai halutessaan jatkaa Doerzissa yksittäisenä myyjänä ilman Visit Rautavaara –osiota.

Sosiaalinen media ja mainonta verkossa

@visitrautavaara Facebook-sivu perustettiin 15.1.2021. Sivulla julkaistaan ajankohtaista, matkailijoita kiinnostavaa tietoa Rautavaaran alueen palveluista ja kohteista. Sisällöntuotanto tapahtuu pitkälti jakamalla sivun kautta paikallisten toimijoiden julkaisuja. Hankkeen päättyessä sivulla oli 540 tykkääjää ja 601 seuraajaa, mutta sen julkaisut ovat tavoittaneet huomattavasti suurempia määriä. 15.1.2021 – 31.1.2022 välillä sivun kautta tavoitettiin 218 500 henkilöä. Tässä luvussa on mukana sekä orgaaninen että maksettu näkyvyys.

Hanke- ja elinkeinokoordinaattori on tehnyt ns. sissimarkkinointia jakamalla @visitrautavaara –sivun julkaisuja useissa alueellisissa ja valtakunnallisissa Facebook-ryhmissä, joiden aiheena on matkailu tai retkeily.

Some-mainokset

Facebook-sivun kautta on tehty myös aktiivisesti maksullista mainontaa, joissa on hyödynnetty hankkeessa tuotettua valokuva- ja videomateriaalia. Mainosjulkaisujen tekemistä ei ole ostettu hankkeen ulkopuolelta, vaan mainokset on tehty hankkeen omana työnä. Hanke on mahdollistanut mainosten tekemisen harjoittelun käytännössä. Kun osaamista on nyt karttunut, mainontaa voidaan jatkaa myös hankkeen jälkeen Rautavaaran kunnan elinkeinopalvelujen toimesta. Mainosten pääasiallisena tavoitteena on ollut ohjata kävijöitä tutustumaan visitrautavaara.fi –verkkosivuille tai verkkokauppaan ja näin on tehty tunnetuksi Rautavaaran palvelu- ja kohdetarjontaa.

Tammikuu -21 – tammikuu -22 välisenä aikana maksulliseen markkinointiin käytettiin 1431,40 euroa:

- julkaistiin 30 mainosta
- tavoitettiin 189 863 henkilöä
- 595 029 näyttökertaa
- 4534 linkkien klikkauksia

Visit Rautavaaralla ei ole muita omia sosiaalisen median kanavia, mutta hankkeen logotunnuksilla olevia matkailuun liittyviä julkaisuja on tehty Rautavaaran kunnan Instagram –tilin kautta.

Google-mainokset

Visit Rautavaara –sivulle ohjaavaa markkinointia on tehty myös Google ADS hakusanamainonnan kautta huhtikuusta 2021 alkaen. Tähän ei käytetty hankkeen budjettia, vaan mainonnan kuluista

vastasi Rautavaaran kunta. Hanke- ja elinkeinokoordinaattori käytti hankkeen työaikaa mainosten tekemiseen ja osallistui Rautavaaran kunnan ostamaan perehdytykseen asiantuntijayritykseltä. Jatkoissa mainontaa tehdään kunnan elinkeinopalvelujen kautta.

Huhtikuu 2021 – tammikuu 2022 välisenä aikana (mainostus tauolla 14.6. – 20.9.):

- näyttökertoja 37 132
- klikkauksia, joilla ohjautui visitrautavaara.fi –sivulle 2430
- klikkaushinta keskim. 0,34 €/kpl
- mainoskustannus 821 € (ei hankkeen kustannus)

Matkailuoppaat

Yhteismarkkinointia on tehty myös seuraavissa painettuina sekä verkossa ilmestyneissä julkaisuissa:

- Kuopio-Tahko Talvioppaat 2021 sekä 2022
- Kuopio-Tahko Kesäopas 2021
- Savon Seutu matkailuoppaat kesä 2021 ja talvi 2022.

Esitteet

Hankkeen loppuvaiheessa toteutettiin kaksi painettua yhteismarkkinoinnin esitettä. Talvikaudelle 2022 tehtiin 4-sivuinen A5-kokoinen moottorikelkkailijoille suunnattu talviesite.

Rautavaaran kunnalla oli varattuna hankeaikana messupaikkoja, mutta mitkään messuista eivät toteutuneet. Hankkeen päättyessä seuraava varaus on Kuopion Rakenna ja Asu –messuille huhtikuussa 2022. Messujen toteutuessa ne toimivat omalta osaltaan lähimatkailun markkinointipaikkana. Varauduttiin näihin ja tuleviin messuihin painattamalla 12-sivuinen Visit Rautavaara –esite, jossa yhteismarkkinoinnin verkkosivujen sisältö on tuotu sovelletusti printtimuotoon. Esitteellä halutaan myös ohjata lukijaa tutustumaan verkkosivuihin. Esitettä on myös jaossa yrityksissä eri puolilla Rautavaaraa sekä kunnantalon infopisteessä.

Yhteismarkkinoinnin työkalut

Valo- ja videokuvaukset

Hankkeessa toteutettiin kolme valo- ja videokuvauspäivää. Päivät suunniteltiin ja aikataulutettiin niihin osallistuneiden yritysten kanssa. Yritykset rekrytoivat vapaaehtoiset kuvausmallit heidän tiloissa tai palveluesittelyissä tapahtuviin kuvauksiin ja näihin kolmeen päivään osallistui yhteensä yli 30 henkeä.

Elokuussa 2020 pidettiin pitkä kuvauspäivä. Kuvauksia tehtiin Kiparilla, jossa kuvausta varten aktiviteettia oli järjestämässä Savon Menevä, Metsäkartanolla, Aittarinteellä, Rautavaaran Leipomolla, Cafe Konkelossa ja Hotelli-Ravintola Tiilikassa.

Maaliskuussa 2021 tehtiin talvikuvauksia, jotka jaettiin kahdelle kuvauspäivälle. Ensimmäinen kuvauspäivä pidettiin Metsäkartanon ympäristössä, josta saatiin monipuolisesti kuvia erilaisista talviaktiviteeteista. Toisen kuvauspäivän aamupäivä toteutettiin Ylä-Luostassa, jossa kuvattiin moottorikelkkailuun liittyvää aineistoa ja iltapäivä oltiin Kiparin lumisissa maisemissa. Kuvauspäivän järjestelyissä olivat mukana Metsäkartano, Erä Gana & Guggo Oy, Taksi Sirpa Kärkkäinen ja Savon Menevä.

Kuvaukset, kuvankäsittely ja videot hankittiin ostopalveluna Akseli Muraja Photo & Video Ky:ltä. Kuvia ja videoita on käytetty ja tullaan käyttämään yhteismarkkinoinnin visitrautavaara.fi –nettisivuilla, verkkokaupassa, sosiaalisen median julkaisuissa ja mainoksissa, lehti-ilmoituksissa ja esitteissä sekä yritysten omilla verkkosivuilla. Tehtiin sekä talvi- että kesävideot, joista molemmista valmistui kaksi versiota. Kaikki neljä videota ovat myös Rautavaaran kunnan Youtube-kanavalla.

Karttapohja ja graafiset elementit

Hankkeessa ei tilattu mainostoimistoilta valmiita mainoksia tai esitetaittoja, vaan hankittiin syksyllä 2021 ostopalveluina graafisia, muokattavia mainoselementtejä, joita on hyödynnetty yhteismarkkinoinnissa hankkeen aikana. Elementteihin on jatkossakin täydet käyttö- ja muokkusoikeudet ja ne jäävät aktiiviseen yhteismarkkinoinnin käyttöön myös hankkeen jälkeen. Muokattavan Rautavaaran alueen karttapohjan sekä 13 muokattavaa aktiviteettihahmoa suunnitteli Entra Marketing Oy.

Viestintä

Viestintä hankkeen osallistujille

Yritysverkostoon liittyneille on viestitty hankkeen tapahtumista ja etenemisestä aktiivisesti sähköpostitse. Viestejä, joihin on koostettu ajankohtaisia asioita, lähetettiin keskimäärin kerran kuukaudessa. Sen lisäksi työpajojen ja muiden kokoontumisten jälkeen on aina lähetetty verkostolle viesti, jossa on ollut ko. tapaamisen muistio ja muut aineistot. Yhteydenpitoa hankkeessa aktiivisesti mukana olleille on tehty myös puhelimitse ja WhatsAppin kautta.

Viestintä hankkeesta ulospäin

Hankkeen toiminnasta ja etenemisestä on viestitty aktiivisesti Rautavaaran kunnan verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa kunnan Facebook- ja Instagram –kanavilla. Lisäksi kutsuja verkoston työpajoihin ja muihin kokoontumisiin on jaettu kahdessa rautavaaralaisessa Facebook-ryhmässä.

Alussa hanke- ja elinkeinokoordinaattori kävi kertomassa hankkeesta Rautavaaran Yrittäjät ry:n vuosikokouksessa sekä Rautavaaran Harrastajateatterin vuosikokouksessa (verkkokauppa).

Hanke- ja elinkeinokoordinaattori oli esittelemässä visitrautavaara.fi –sivustoa ja hanketta Rautavaarapäivien toritapahtumassa 3.7.2021 ja Venetsialaisten myyntipaikkaosastolla 28.8.2021.

Medianäkyvyys

Hanke on saanut medianäkyvyyttä niin paikallis- kuin aluemedioissa. Hankkeen käynnistyttyä lähetettiin heti mediatiedote ja asiasta kerrottiinkin Yle Itä-Suomen aamu-uutisissa sekä verkkosivuilla 19.5.2020. Yle uutiset huomioi myös Visit Rautavaara –verkkosivujen avautumisen jutussaan 30.11.2020.

Savon Sanomat julkaisi laajahkon jutun Rautavaarasta 11.5.2021 ja matkailun kehittäminen sekä hanke siihen liittyen oli mukana jutussa. Hankkeen päättyminen ja Ylä-Savon seudulliseen matkailuyhteistyöhön liittyminen ylitti myös maakuntalehden uutiskynnyksen 26.1.2022.

Paikallislehti Pitäjäläinen on huomionnut hankkeen ja sen toimenpiteet hyvin jutuissaan koko hankeajan. Yhteensä juttuja kertyi seitsemän kappaletta.

Kyselyt

Hankkeessa toteutettiin useita kyselyjä, jotka laadittiin hankkeen omana työnä ja toteutettiin Rautavaaran kunnan Webropol -kyselyohjelmalla.

Asiakaskyselyt

Moottorikelkkailukysely

Keväällä 2021 toteutettiin yhteistyössä kunnan, Lumisavon Moottorikelkkailijat ry:n ja paikallisten harrastajien kanssa sähköinen kysely liittyen Rautavaaran moottorikelkkareitteihin ja –uriin, vapaa-ajaluueeseen sekä palveluihin. Kyselyyn saatiin 91 vastausta ja 89 % vastaajista oli Rautavaaran

ulkopuolelta. Myös kyselyn tulokset käytiin läpi yhdessä ja vietiin sen jälkeen kunnan elinvoimalautakunnan käsiteltäväksi ja kehittämistoimenpiteiden päätöksen pohjaksi.

Kesämatkailukysely

Syksyllä 2021 toteutettiin yhteistyössä kunnan ja Nuorisokeskus Metsäkartanon kanssa kesämatkailukysely, jossa pyydettiin vastauksia Rautavaaran ulkopuolella asuvilta, jotka olivat tehneet päiväretken tai viettäneet useamman päivän matkallaan Rautavaaralla toukokuu – elokuu välisenä aikana. Kyselyssä selvitettiin kävijöiden viipymiä, yöpymisiä, kohteita ja aktiviteetteja joissa he olivat viettäneet aikaansa sekä palveluja joita he olivat käyttäneet.

Kyselyyn saatiin reilut 700 vastausta. Kyselyn kautta saatiin suuri määrä tietoa, jota voidaan käyttää jatkossa kehittämisen pohjana. Yleisten kyselyn tulosten lisäksi paikalliset yritykset saivat kukin koosteen myös niistä heitä koskevista palautteista, joita vastaajat olivat antaneet yrityskohtaisesti.

Kyselyt hankkeeseen osallistuneille

Hankkeeseen osallistuneille tehtiin pienempiä, työpaja- tai opintomatko-kohtaisia palautekyselyjä, joiden vastauksia pyrittiin huomioimaan mahdollisuuksien mukaan hankkeen edetessä. Vuoden 2020 lopussa tehtiin välikysely.

Loppukysely

Hankkeen lopulla tehtiin laajempi palautekysely, johon lähetettiin henkilökohtainen vastauslinkki 30:lle hankkeen aktiivisissa toimenpiteissä olleelle henkilölle. Kyselyyn vastasi 11 henkilöä. Vastauksen sai jättää nimettömänä. Toimenpidekohtaisesti vastaajat arvioivat vain sellaisia toimenpiteitä, joihin olivat osallistuneet. Vastaajat arvioivat hankkeen toimenpiteitä ja hyötyjä seuraavasti:

Palautekysely hankkeeseen osallistuneille

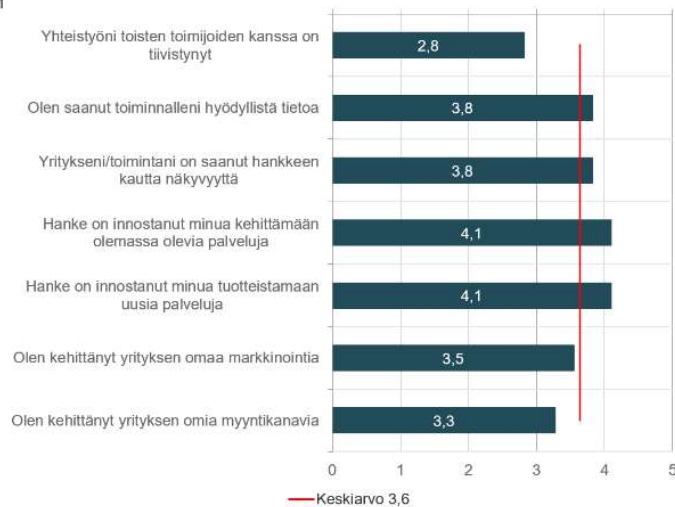
Hankkeen palautekyselyyn on tullut 11 vastausta

Vastaajien arvosanat (keskiarvo) toiminnalle, joihin osallistuneet, asteikko 1 – 5 :

- Työpajat / kokoontumiset **4,2** (n=9)
- Opinto- ja verkostoitumisretket **4,7** (n=7)
- Rautavaara.fi –verkkosivut **4,1** (n=7)
- Visit Rautavaara verkkokauppa **3,5** (n=4)
- Painetut talvi- ja/tai kesäoppaat **3,5** (n=6)
- Arvosana hankkeen viestinnästä osallistujille **4,5** (n=11)

Miten osallistujat hyötyivät ja ovat hyödyntäneet hanketta

Vastaajien määrä: 11

Neuvontatyö

Hankkeessa mukana olevat yritykset ovat saaneet yrityskohtaista neuvontaa verkkokauppaan ja tuotteistamiseen liittyen keskusteluissa hanke- ja elinkeinokoordinaattorin kanssa. Neuvontaa on järjestetty myös yhteistyössä Kuopion seudun Uusyrityskeskukseen Tie menestykseen –hankkeen kanssa siten, että yritysneuvoja on tullut Rautavaaralle.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Hankeyhteistyö

Yhteistyötä on tehty seuraavien hankkeiden kanssa:

- Vaaralla Palaa / Rautavaaran kunta
- MYÖ, TYÖ, HYÖ 2! – Osallisuudesta polkuja työelämään! / Rautavaaran kunta
- Tiilikkajärven kansallispuiston laajennuksen Masterplan / Rautavaaran kunta
- Pohjois-Savon Lakeland 2 / Kehitysyhtiö Savogrow Oy
- Tie menestykseen – aloittaneesta yrityksestä onnistujaksi / Kuopion seudun Uusyrityskeskus
- Luontomatkailun kehittämishanke Tuusniemellä ja Kaavilla / Tuusniemen Teollisuus Oy
- Nilsiä-Tahko 3.0 / Nilsiän Pitäjähdistys ry.

Alueellinen ja valtakunnallinen matkailun kehittäminen

Hankekoordinaattori on osallistunut verkossa sekä Tahkolla 27.10.21 paikan päällä Pohjois-Savon maakunnan matkailumallin kehittämiseen liittyviin tilaisuuksiin.

Hankekoordinaattori on ollut mukana myös valtakunnallisissa Työ- ja elinkeinoministeriön järjestämässä matkailun kehittämistyöpajoissa verkon kautta syksyllä 2021.

Yhteistyötahoja jatkossa

Hankkeen aloitteesta liitettiin alueellisiin yhteismarkkinointikanaviin. Rautavaaran kunta aloitti neuvottelut loppuvuodesta 2021 Ylä-Savon matkailuyhteistyön suuntaan. Tammikuussa 2022 kunta liittyi mukaan Iisalmi ja tienoot –yhteistyöhön Visit Rautavaara –brändillä, jonka kautta yhteismarkkinoinnin sivusto saadaan linkitettyä laajempaan näkyvyyteen Ylä-Savon alueen yritysten ja kuntien kanssa. Yhteistyö johti myös Nuorisokeskus Metsäkartanon omaan liittymiseen helmikuussa ja pari muutakin yritystä jäi harkitsemaan liittymistä hankeajan lopussa.

Neuvottelut yhteistyöstä Kuopio-Tahko markkinoinnin suuntaan aloitettiin myös loppuvuodesta 2021 ja johtivat sopimuksen allekirjoittamiseen helmikuussa 2022. Näin yhteismarkkinointi on näkyvillä Visit Rautavaara –brändillä jatkossa myös Kuopio-Tahko –sivustolla.

Liite 1:Tämä juttu on julkaistu verkossa ja jaettu Facebookissa 16.6.2021

<https://www.rautavaara.fi/matkaillijoille/puistokahvila-virkistaa-kulkijoiden-paivaa-tiilikkajarvella>

Puistokahvila virkistää kulkijoiden päivää Tiilikkajärvellä

Kotimaanmatkailun ollessa huippusuosiossaan tarve erilaisille palveluille kasvaa. Tähän kysyntään vastaa rautavaaralaisen Cafe Konkelon uusi pop-up puistokahvila, joka löytyy Tiilikkajärven kansallispuiston Sammakkotammen opastuspisteen vierestä.

Puistokahvilassa on lettukestit aina tiistaista lauantaihin klo 11 – 17 elokuun loppuun saakka. Kahvila avautui kesäkuun alussa. – Pieni säävaraus on, kertoo yrittäjä Irma Äijäläinen, sillä lettupannu toimii kaasulla ja oikein kovalla tuulella paistaminen ei onnistu. Lettujen kyytipojaksi myynissä on kahvia, mehua ja vettä. Makean nälkään löytyy myös karkkia ja onpa moni puistoon lähtijä napannut evääksi mukaan myös valmiin sämpylän.

Irma pyörittää Rautavaaran kunnantalolla olevaa lounaskahvilaansa ympäri vuoden. Nyt kesällä hänen työpäivänsä käynnistyy erityisen vauhdikkaasti, sillä heti aamusta on tehtävä tavallisten toimien lisäksi lettutaikinat, keitettävä kahvit termareihin ja pakattava kaikki muut puistokahvilan tykötarpeet valmiiksi.

Kesän aikana Irman apuna puistokahvilassa häärää Ari, joka jututtaa kulkijat iloisesti letunpaiston lomassa. Jos jossakin, niin täällä kohtaa aidon tunnelman!

Suunnitelmallista kehittämistä

Ihan hetken mielihoiteesta ei puistokahvilan toiminta käynnistynyt. Irma muhitteli ajatusta jo viime syksystä saakka. Hän otti yhteyttä Metsähallituksen Luontopalveluihin, joka edellyttää kirjallisen sopimuksen tekemistä, kun kansallispuiston alueelle mennään tekemään liiketoimintaa. Talven aikana sopimus sitten syntyi ja käytännön toimien suunnitteluun päästiin.

Irma on ollut aktiivisesti mukana Rautavaaran kunnan hallinnoimassa Live Like a Local in Rautavaara –hankkeessa, joka on kestänyt tähän mennessä reilun vuoden päivät.

– Tykkään tehdä asioita uudella tavalla ja miettiä mitä uutta voisi keksiä, hän kertoo. Puistokahvilassa lettuja voi ostaa ohi mennessä kuka vain, mutta Irma on lähtenyt mukaan myös uuteen elämysten verkkokauppaan. Sieltä voi buukata lettukestit tai ruokaisimmatkin makuelämykset tilauksesta isoillekin ryhmille.

– On hienoa, että Tiilikkajärven kansallispuistoon alkaa syntyä yrittäjien palvelutarjontaa, kiittelee Tuula Palojärvi, joka toimii Rautavaaran kunnan hanke- ja elinkeinokoordinaattorina sekä luotsaa käynnissä olevaa Live Like a Local in Rautavaara –hanketta. – Tällainen tuo mukavaa lisätarjontaa matkailijoille ja virkistää paikallisten yrittäjien liiketoimintaa hän jatkaa.

Liite 2: Tämä juttu on julkaistu verkossa ja jaettu Facebookissa 23.6.2021

<https://www.rautavaara.fi/matkailijoille/mielen-ja-kehon-hemmottelua-henkeasalpaavissa-maisemissa>

Mielen ja kehon hemmottelua henkeäsalpaavissa maisemissa

Miltä kuulostaisi rentouttava patikointi luonnon helmassa leppoisaan tahtiin, osaavan ohjaajan vetämä kehonhuoltohetki lintujen laulellessa ympärillä ja kaiken kruunaava malja kuohuvaa?

Edellä mainitun elämysretken tarjoaa Mona Koskelo yrityksensä Savon Menevän kautta. Ensimmäinen Skumppaa ja maisemia –retki näki päivänvalon Rautavaaran Kiparilla elokuussa 2020. Tuolloin Mona testasi käytännössä tuotetta, jonka hän oli kehittänyt osana matkailupuolen opintojaan. Osallistujat tulivat eri puolilta Pohjois-Savoa ja Kainuuta. He olivat löytäneet tuotteen Visit Rautavaara –verkkokaupan tai Savon Menevän Facebook-sivun kautta.

Ensimmäisen Skumppaa ja maisemia retken palautteen oltua varsin myönteistä Mona kehitti vastaavan retken tälle kesälle myös Tiilikajärven kansallispuistoon. Heinä-elokuussa Savon Menevä järjestää muutaman avoimen retken, joihin kenen tahansa kiinnostuneen on mahdollista varata omat paikkansa suoraan verkkokaupasta. Retkiä on tarjolla sekä Kiparille että Tiilikajärven kansallispuistoon. Muina aikoina retket on varattavissa sopimuksen mukaan ryhmille. – Tilauspalveluna toteutettavat retket ovat oiva ohjelma vaikkapa syntäreille tai polttareihin, vinkkaa Mona. – Oman porukan kanssa toteutettavat tapahtumat ovat turvallinen tapa kokoontua yhteen nauttimaan elämyksistä myös heille, jotka eivät vielä innostu isompiin joukkoihin hakeutumisesta.

Tapahuma-alan ammattilainen

Mona Koskelolla on monta rautaa tulessa. Savon Menevä on perustettu v. 2017 ja tarjoaa ohjelma-, liikunta- ja tapahtumapalveluja Rautavaaran sekä myös Tahkon alueella. Alkukesästä on pitänyt vipinä, sillä koronarajoitusten helpotuttua on varmistunut myös tapahtumien järjestäminen. Mona vastaa käytännössä vuosittaisten Rautavaara-päivien järjestelyistä Rautavaaran kulttuuri- ja vapaa-aikakoordinaattori Inka Makkosen kanssa.

Rautavaara-päivien aattona 2.7. Mona järjestää paikallisten nuorten kanssa VaaraFest – tapahtuman. – Kaikki nuoret ja nuoremmat ovat tervetulleita kuuntelemaan illan esiintyjä Brädiä, kutsuu Mona. Varttuneempi väki saa puolestaan oman tapahtumansa lokakuussa, kun Ikäihmisten Vestarit toteutuvat toivottavasti viimeinkin Metsäkartanolla. Tapahtuman ajankohtaa on jouduttu koronan vuoksi siirtämään useita kertoja.

Yhteistyössä innostuneesti mukana

Mona on ollut alusta asti tiiviisti mukana Rautavaaran kunnan hallinnoimassa Live Like a Local in Rautavaara –hankkeessa. Hän on osallistunut työpajoihin ja kokoontumisiin sekä tiivistänyt yhteistyötä muiden Rautavaaran matkailun yritysverkostossa toimivien kanssa.

Mona on innokas moottorikelkkailija. – Hirvuinen kelkkakuume on päällä nytkin kesähelteellä, hän nauraa. Mona oli synnyttämässä ajatusta moottorikelkkailijoille tehtävästä kyselystä, joka toteutettiin keväällä. Kysely onnistui mainiosti ja moottorikelkkailuun liittyviä olosuhteita ja palveluja kehitetään jatkossa kyselyn suuntaisesti.

